

בבית המשפט העליון

רע"א 1965/22

לפני: כבוד השופט י" עמית

המבקש: פלוני

נגד

המשיבות: 1. פלונית
2. פרקליטות מחוזי מרכז (פלילי)

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד (כב' השופטת מ' בן-ארי) בת"א 23520-11-19
מיום 1.2.2022

בשם המבקש: עו"ד אסי סגל

בשם המשיבה 1: עו"ד עינת בן משה

בשם המשיבה 2: עו"ד טלי מרקוס

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ' בן-ארי) בת"א 23520-11-19 מיום 1.2.2022, בגדרה נדחתה בקשת המבקש להורות למשיבה 2 (להלן: הפרקליטות) להמציא לידיו את מלוא תיק החקירה ביחס לתלונה שהוגשה נגדו במשטרה על ידי המשיבה 1 (להלן: המשיבה).

1. ככל העולה מן הבקשה, המשיבה הגישה לבית המשפט המחוזי תביעה כספית בסך של 7,000,000 ₪ נגד המבקש בעילות על פי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן: התביעה או ההליך האזרחי). בכתב התביעה טענה המשיבה כי במהלך עבודתה אצל המבקש במספרה שבבעלותו, הוא הטריד אותה מינית באופן מילולי ופיזי,

תקף אותה מינית ואף ביצע בה מעשי אינוס תוך ניצול יחסי מרות. בכתב ההגנה מטעם המבקש נטען כי בין השניים התקיימו יחסים אינטימיים בהסכמה מלאה וללא התנגדות לאורך חודשים, כאשר המשיבה היא שיזמה ברוב הפעמים את האקטים המיניים בין השניים, וכי אין מדובר ביחסי מרות.

2. בגין האירועים הנטענים בתביעה שהגישה המשיבה נגד המבקש הוגשה על ידה תלונה במשטרה. ביום 29.8.2021 הוחלט על סגירת התיק בשל היעדר ראיות מספיקות לצורך העמדה לדין.

3. בהמשך, פנה המבקש לפרקליטות בבקשה למסור לידיו את מלוא תיק החקירה, הן לצורך ניהול הגנתו בתביעה שהוגשה נגדו והן לצורך שינוי עילת סגירת תיק החקירה. במענה לפניות המבקש השיבה הפרקליטות כי היא מאפשרת לו לעשות שימוש בתיק החקירה לצורך הגשת ערר לשינוי עילת סגירה אך לא לצורך ניהול ההליך האזרחי. זאת, משההליכים המינהליים והפליליים בעניינו של המבקש טרם באו לסיומם עקב כך שהמשיבה הגישה ערר על סגירת התיק.

4. בעקבות תשובת הפרקליטות פנה המבקש לבית המשפט המחוזי בבקשה למתן צו המורה לפרקליטות למסור לעיונו את מלוא תיק החקירה. לטענתו, הפרקליטות מסרה לידיו את תיק החקירה אך לא במלואו, כאשר בחומר חסרים סרטוני וידאו ממצלמות האבטחה במספרה שנמסרו לחוקרי המשטרה, וכי לא ברור לאילו הליכים פליליים ומינהליים מתכוונת הפרקליטות, שעה שהתלונה נגד המבקש נסגרה זה מכבר. בתגובה לבקשה, חזרה הפרקליטות על התנגדותה וטענה כי מסירת מלוא חומר החקירה לידי המבקש עלולה לרוקן מתוכן את תכלית הערר שהוגש. המשיבה הגיבה כי על אף שעקרונית אין היא מתנגדת למסירת תיק החקירה ולשימוש בו בהליך דנן, כאשר אף היא עצמה פנתה למשטרה בבקשה לקבל לידיה את חומרי החקירה, הרי שבשלב זה היא תצטרף לעמדת הפרקליטות על מנת שלא לפגוע בערר שהוגש על ידה.

5. ביום 1.2.2022 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. נקבע כי הואיל ועל פי עמדת הפרקליטות טרם הסתיימו ההליכים המינהליים והפליליים, המצאת תיק החקירה בשלב זה עלולה לפגוע בהליכים אלה. עוד נקבע, כי לצדדים ניתנה אפשרות מלאה להציג את כל ראיותיהם, כך שבאיון שבין הגנה על תכלית ההליך הפלילי – הימנעות מפגיעה בהליך החקירה ובדיון בעררים – לבין האפשרויות הקיימות להגיע לבירור האמת ברמה הנדרשת בהליך אזרחי, עמדת הפרקליטות עדיפה.

6. על החלטה זו נסבה בקשת רשות הערעור שלפניי.

לטענת המבקש, החלטת בית המשפט המחוזי שלא להמציא לידיו את מלוא תיק החקירה שגויה, וזאת בין היתר, כי מתגובת הפרקליטות לא ברור אילו הליכים מינהליים ופלייליים טרם באו לסיומם הואיל והתלונה נגד המבקש נסגרה ביום 29.8.2021, ומשכך ההליך הפליילי בעניינו הסתיים; כי מטעם המבקש לא הוגשה כל בקשה לאחר סגירת התיק, ואילו המשיבה ציינה שהוגש ערר מטעמה אך לא פירטה האם הוא הוגש במועד הקבוע בחוק, כאשר למבקש לא ידוע מועד הגשתו; כי הנימוק שלפיו מסירת תיק החקירה תפגע בדיון בעררים ובהליך החקירה שגוי, הואיל והפרקליטות כבר מסרה לידיו את תיק החקירה וספק אם הייתה נוהגת כן אם ההליך הפליילי או המינהלי נגד המבקש לא היה מסתיים, ומכל מקום מאחר שהליך החקירה בעניינו של המבקש הסתיים – המצאת החומר לידיו לא תפגע בו; כי אינטרס ברור האמת ייפגע באופן משמעותי אם לא יומצא למבקש חומר החקירה, ובפרט שמדובר בתביעה כספית בסכום גבוה ועל המבקש לפרוס את מלוא הגנתו; וכי גם למשיבה אין התנגדות עקרונית לעשות שימוש בתיק החקירה, אלא שלעמדתה יש לסיים קודם את אותם הליכים פלייליים ומינהליים נטענים שהפרקליטות לא הבהירה ופירטה אודותיהם.

7. לאחר עיון בבקשה ובתגובת המשיבות, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. אקדים ואומר כי מתגובת הפרקליטות עולה כי הלכה למעשה, המבקש קיבל לידיו כמעט את כל חומרי החקירה בתיק, כך שלא ברור אם המבקש מלין על אי המצאת חומרי חקירה, או על כך שלכאורה נמנע ממנו לעשות שימוש באותם חומרי חקירה. אתיחס אפוא לשתי האפשרויות.

9. לעניין המצאת מלוא חומר החקירה לידי המבקש – העובדה שמסמך כלשהו נלקח מתיק חקירה פליילי אינה מונעת בהכרח את גילוי בהליך אזרחי, אך גם אינה מחייבת את גילוי (רע"א 6243/21 גורטובי נ' בי.א.ט.די קראון בע"מ, פסקה 15 (19.10.2021)). "כך לדוגמה, מי שמבקש עיון במסמך לצורך שינוי עילת סגירה של תיק נגדו, הוא בעל אינטרס חזק יותר ממי שמבקש עיון על מנת להשתמש במידע בהליכים אזרחיים אחרים אותם הוא מנהל" (ראו בג"ץ 10271/02 פריד נ' משטרת ישראל מחוז י-ם (30.7.2006); רע"א 2097/16 מדינת ישראל – משטרת ישראל נ' רופל, פסקה 13 (1.1.2017)).

10. על פניו, החלטת בית משפט קמא ועמדת הפרקליטות בתשובתה לבקשת רשות הערעור עולות בקנה אחד עם הנחיית פרקליט המדינה 14.8 שעניינה "בקשה מצד גורמים שונים לעיין במידע המצוי בתיק חקירה" (להלן: ההנחיה), המהווה את "המסגרת הנורמטיבית המגדירה את הזכות לעיין בחומרי חקירה טרם הגשת כתב אישום או בתיק שנסגר" (ראו והשוו בג"ץ 7973/20 מנגל נ' מנהל מחלקת עררים בפרקליטות המדינה, פסקה 20 (7.6.2021); בג"ץ 5676/19 טקה נ' המחלקה לחקירות שוטרים בפרקליטות המדינה, פסקה 5 (29.10.2019); יצחק עמית חסיונות ואינטרסים מוגנים – הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפילי 340-333 (2021) (להלן: עמית)). מטרתה של ההנחיה היא לקבוע את אותם שיקולים רלוונטיים שעל הרשות לשקול לצורך הכרעה בבקשות לעיון במידע המצוי בתיק חקירה:

"ההנחיה קובעת כי ככלל, יש להימנע ממסירת מידע כאשר קיים חשש לפגיעה בחקירה או בהליך הפלילי הנובע מהחקירה, ולכן, היעדרות לבקשה לעיון במידע מתיק החקירה טרם סיומה תיעשה באופן חריג. תנאי מקדמי למימוש זכות העיון במידע המצוי בתיק חקירה הוא קיומו של אינטרס לגיטימי של המבקש, וזה ייבחן בהתאם לזהות המבקש, זיקתו למידע, והמטרה שלשמה מבוקש העיון. ההנחיה מפרטת שורה של שיקולים שיש להביא בחשבון כאשר מוגשת בקשה לעיון בחומרי חקירה. שיקולים אלו משקפים למעשה את האינטרסים המוגנים הבאים: מניעת שיבוש מהלכי חקירה או משפט; מניעת השפעה על עדים, תיאום עדויות, העלמת ראיות וכיוצ"ב; מניעת פגיעה בחקירות אחרות שההליכים בעניינן טרם הסתיימו; מניעת חשיפה של שיטות פעולה או אמצעי חקירה של רשויות החקירה; חשש לפגיעה בפרטיותם של צדדים שלישיים; חשש לפגיעה בנכונות הציבור לשתף פעולה עם גורמי החקירה; חשש לפגיעה באמון הציבור ברשויות האכיפה; וחשש כי יתנכלו לאזרח שמסר את המידע.

[...] ומכאן החשש שאם מסמכים או עדויות שנמסרו למשטרה במסגרת חקירה פלילית ייחשפו במסגרת הליכי גילוי בתובענה אזרחית, הדבר יפגע באמון הציבור ובשיתוף הפעולה העתידי עמה.

[...] כל אלה שיקולים ואינטרסים ציבוריים שעל בית המשפט לאזן ביניהם לבין האינטרס הנעלה של חקר האמת" (עמית, בעמ' 815).

11. במקרה דנן, ספק אם יש צורך בכלל לאזן בין האינטרסים הנוגדים, באשר מהתגובה המפורטת של הפרקליטות לבקשת רשות הערעור (תגובה שלא עמדה בפני בית המשפט קמא) עולה כי למבקש כבר נמסרו חומרים מתיק החקירה, זולת חומר הכולל, בין

היתר, מסמכים פנימיים של המשטרה שאין למוסרם משום שהדבר עלול לפגוע בדרכי עבודת רשויות אכיפת החוק (לחיסיון היחסי של תרשומות פנימיות ראו עמ"ת, בעמ' 781-810); תיק חקירה קודם בעניינו של המבקש שאין למוסרו משום שאינו רלוונטי בנסיבות העניין; מזכרים טכניים שעניינם התקשרות עם עדים פוטנציאליים שאין למוסרם מחשש לפגיעה בפרטיותם של אחרים וגם אין להם ערך מיוחד למבקש; חומר רפואי בעניינה של המשיבה שאין למוסרו משום שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות; ופרוטוקולי דיוני המעצר שממילא נמצאים ברשותו של המבקש ומכל מקום אין לפרקליטות התנגדות למסרם. מסמכים אלו אף לא נתבקשו על ידי המבקש באופן ספציפי ולא ניתן נימוק מטעמו מדוע יש לאפשר לו לעיין בהם. עמדה זו, שלא הוצגה בפני בית המשפט קמא, מייתרת למעשה את בקשתו של המבקש. אכן, המבקש ציין בבקשתו כי לא קיבל את סרטוני מצלמות האבטחה, אך מתשובת הפרקליטות עולה שלא קיימים בתיק החקירה סרטוני וידאו נוספים מעבר לאלו שהומצאו למבקש, "ואף מסיבה זו לא ברורה בקשתו לסרטוני וידאו שממילא לכאורה נמצאים ברשותו".

מכאן, שמרבית חומרי החקירה נמצאים ממילא כבר ברשותו של המבקש, מה שמחזק עוד יותר את החלטתו של בית המשפט קמא.

12. לעניין השימוש בחומר החקירה בהליך דנן – בעיקרו של דבר, החלטת בית המשפט קמא היא החלטה זמנית, שאינה מאפשרת את המצאת חומר החקירה בשלב זה: "[...] באיזון שבין תכלית ההליך הפלילי לבין האפשרויות הקיימות להגיע לבריור האמת ברמה הנדרשת במשפט אזרחי, יש להעדיף לעת הזאת את עמדת הפרקליטות" (הדגשה הוספה – י"ע). גם מעמדת הפרקליטות בתגובתה לבקשת רשות הערעור עולה כי התנגדותה לשימוש בחומר החקירה בהליך דנן כוחה יפה לשלב הנוכחי, שבו ההליך הפלילי טרם בא אל סיומו כל עוד הערר שהגישה המשיבה תלוי ועומד, ואילו במקרה שבו יישאר תיק החקירה סגור היא לא תתנגד לשימוש כאמור. ככל שהמבקש יהיה מעוניין לעשות שימוש בפרוטוקולים של דיוני המעצר, הרי מאחר שדיונים אלה התנהלו בדלתיים סגורות, נראה כי יהיה עליו לפנות לבית המשפט הפלילי ולבקש הסרת איסור הפרסום (ראו והשוו בש"פ 7990/14 מקונן נ' מדינת ישראל (29.12.2014); בש"פ 4747/11 פלוני נ' מדינת ישראל (26.10.2011)).

משאלו פני הדברים, הלכה למעשה בפני המבקש לא נסגרה הדלת לשוב ולפנות לבית המשפט קמא במקרה שיחולו אותם שינויים, ועל כן גם מן הטעם הזה לא מצאתי אפוא להתערב בהחלטת בית המשפט קמא.

13. אשר על כן, ולנוכח כל האמור לעיל, הבקשה נדחית. מאחר שתגובת הפרקליטות בבית המשפט קמא הייתה לקונית ולא הבהירה כי כבר נמסרו חומרי חקירה למבקש, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, א' סיוון התשפ"ב (31.5.2022).

ש ו פ ט